

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. An intellectio consistat in qualitate producta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

RESPONDETUR. Disparitatem esse Quia nisi in ipsa actione staret motus, non posset aliud haberi in quo ille salvetur, non enim posset salvari in termino, hic enim vel est quies, adeoque negatio motus, vel ubi, quod etiam quantum est de se, nullo modo importat motum. Nulla autem talis ratio urget, ut ponatur intellectio in actione, imò, ut dictum rationes in oppositum urgent.

SECUNDA PARITAS. Volitio consistit in actione Ergo & intellectio. Antecedens probatur. Quia volitio est libra, libra autem non esset, si in termino consisteret, quia terminus non potest non sequi actionem, adeoque non est indifferens, ad esse & non esse.

RESPONDETUR. Suppositionem consequentem non esse destructivam libertatis, sed ipsum actuale exercitium ejusdem. Terminus autem ille non posset non esse tantum ex suppositione consequenti, hinc quamvis volitio in termino consisteret adhuc salvaretur volitionis libertas. Deinde in ipsa volitione duo possunt distingui, Actio productiva volitionis, & ipsa volitio producta; nego ergo volitionem stare in actione illa productiva, & sicut supposito quod sit actio, non potest non esse, nec hoc præjudicat libertati, ita nec præjudicabit libertati termini, quod supposita actione non possit non esse.

OBJICITUR III. Per actionem constituitur principium intellectivum, vivens in actu secundo, vita intellectuali. Ergo de ratione intellectio est, tantum actio, & non terminus.

RESPONDETUR. Per actionem scilicet constitui principium intellectivum vivens, tanquam per rationem tendendi ad formam vitalem, non autem, tanquam per formam & ultimum complementum vitale, per intellectio nem autem constituitur tanquam per formam vitalem. Sic v. g. possessio rei, non est ipsa sententia ad possessionem, sed ipsa res possessione habita, est possessio, cum ergo intellectio, sit possessio objecti vitalis, non tendentia ad illam possessionem, quæ est actio, erit illa possessio, adeoque actio non erit intellectio, sed ipsa res possessione habita, seu terminus qui est possessio intentionalis objecti. Quod ipsum sic ulterius proponitur: In esse actuali vitæ, duo considerari possunt. Primum Ratio reducendi sese in actum secundum. Secundum spectari potest, ipse actus secundus. Ratio reducendi sese in actum secundum, tribui debet actioni; ratio autem ipsius actus secundi, debet tribui illi termino, qui respondet illi rationi, reducendi actum primum, in actum secundum, sic ergo, & intellectio, cum sit actus secundus vitæ intellectualis; non debet tribui rationi, reducendi intellectum in actum primo, ad esse intellectivi in actu secundo, sed debet tribui ipsi actui secundo, qui est terminus illius actionis. Unde ratio reducendi sese in actum secundum ut quo, dupliciter sumi pot-

est, primo pro ipsa forma quæ est actus secundus, & in hoc sensu ipsa actio non est hæc forma, sed terminus illius, secundò pro ipsa actione ut quo, & formali producendi illam ipsam formam, producendi illum ipsum actum 2dum, & hoc sensu actio, & Ratio reducendi in actum secundum.

Punctum Difficultatis 3.

An intellectio consistat in Qualitate producta.

DICENDUM est. *Intellectionem creatam consistere in Qualitate producta.* Est conclusio Authorum supracitatorum.

PROBATUR I. Quia intellectio consistere debet in aliquo, non consistit formaliter in actione ut probatum est, Ergo in termino illius, nihil enim tertium inveniri potest.

PROBATUR II. Pone quamlibet actionem, & non pone representationem objecti, & eorum prædicatorum quæ res continet, non intelliges rem. Ergo intellectio in eo stat, quod est illa representatio, quam dicimus esse terminum. Idem sic aliter proponitur, in illo consistit intellectio, quod negat non intellectio, sed non intellectio, nihil aliud importat, nisi non esse in mente prædicata rei representata. Ergo intellectio representationem importabit, sed qualitas illa producta est representatio, non enim actio est representativa ut dictum. Ergo in qualitate illa stabit intellectio.

PROBATUR III. Impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium sine sufficienti mutatione, Ergo nec sine illa transibitur à non esse intelligentis ad esse intelligentis, sed nisi ponatur intellectio stare in dicta qualitate, nulla dabitur sufficiens mutatio, Ergo in illa debet stare intellectio.

Ex quo ulterius Inferes, non esse possibile, ut producatur creata intellectio, quæ non habeat rationem verbi producti representationem objecti, &c. Ratio est, quia ratio representationis, speciei quæ expressit, itemque ratio verbi mentis, intra intellectionem, vel sunt idem realiter, vel non sunt, si sunt idem realiter. Ergo unum illorum posito, ponetur & aliud, si autem non sunt idem realiter. Ergo tu multiplicas entia sine necessitate, attendendoque ad definitionem speciei expressit, & verbi mentis, facile inferetur identitas.

Clarè id docet S. Thomas prima parte questionis 27. articulo primo in (.) ubi dicit: qui cumque intelligit ex hoc ipso quod intelligit, procedit aliquid intra ipsum quod est conceptio rei intellectæ.

OBJICITUR I. Intellectio Divina, quæ est ipsamet natura Divina, non est productiva verbi mentis, nec est cum illo idem, Ergo nec idem erit intellectio creata.

RE.

RESPONDETUR. Concedere quidem Martionem, verbum esse duplex in divinis, essenziale & notionale, ut videre est in disputatione 24. num. 5. & disputatione 29. numer. 1. id tamen rejeci in prima parte. Hinc disparitas hæc assignari debet. Quia scilicet de ratione verbi imaginis, que etiam objecti, est habere formalitatem producti, hinc in prima parte verbum Divinum non dicitur inesse imago creaturarum, quia non producit a creaturis, Quia autem in divinis, nullam datur commune productum, fit ut intellectio divina, non sit verbum, nec imago objectorum, nisi dicas nomine imaginis & verbi, te non aliud accipere, quam quod notificetur objectum, hæc enim notificatio indubie est in Deo, sed quia non est producta, non potest dici verbum & imago. Quia autem omnis intellectio creata, est ita notificativa, ut sit etiam producta, fit, ut omnis cognitio creata, debeat habere formalitatem intellectiois, & formalitatem verbi imaginisque.

OBJICITUR II. Sufficit, intellectioem non aliud esse, quam receptionem specierum.

RESPONDETUR. Quod non. Tum quia Angeli, supposito quod habeant sibi concretas species semper intelligerent omnia illa, supposito etiam quod eas sibi fabricent, intelligerent semper omnia, quorum habent species. Tum quia intelligere, esset pati, hoc autem esset contra mentem Tridentini de Justificatione. Aristoteles & S. Thomas explicandi sunt, quod intelligere in actu primo, & remotum, sit quoddam pati, quod productum illi verbo, competat recipi in anima noscentis.

OBJICITUR III. Cum Amico. Sufficit in visione seu intellectioe beatifica DEI, quod sit sola vitalis tendentia & intentionalis unio intellectus creati cum DEO, proxime & immediate intelligendi.

RESPONDETUR. Quod non. Ratio est, quia illi tendentia, vel est actio vel Qualitas, si actio, debet habere terminum saltem cui identificetur, si autem est Qualitas producta, habetur intentum.

OBJICIT IV. Idem: de ratione speciei expressæ est, ut exprimat intentionaliter objectum, ut in eo objectum proximè & immediate cerni possit: Consequenter de ratione speciei expressæ est, ut quamvis objectum sit absens & non existens, adhuc aliud representare possit speciem expressam; Jam autem si non existeret DEUS, aut absens à beatis esset, Beati DEUM non viderent. Ergo apparet non dari illic speciem expressam, rigorosam.

RESPONDETUR. Falsum esse quod objectum videatur in specie expressa, vel quod verbum mentis, sit medium in quo, videndi objectum. Rursus dictum est alibi, non existentem colorem videri non posse ab oculo connaturaliter, fieri tamen posse supernaturaliter, & Deo suppleto defectum alicujus requisiti, Sed DEI non

existētis, defectum, nulla creatura supplere posset. Fusior deberet dari huius objectionis solutio, sed ea tractatur in prima parte. Ubi de specie DEI impressa. Videantur etiam aliæ dicta ubi discurrebatur, an sensus ferri possit in objectum absens.

OBJICITUR V. Ex Salmaticensibus. DEUM esse actum purum, adeoque per suam essentiam, esse suum intelligere, & intellectum esse. Ergo implicat illum, per aliquid aliud esse intellectum.

RESPONDETUR. Hoc argumentum multum probare, adeoque nihil: Quia probat DEUM, nec per actionem videri, nec ullum lumen gloriæ videnti Deum superaddi posse. Quia DEUS actus est purus, sine ullo lumine & actione, suum intellectum esse. Quod si saltem creatum esse intellectum Dei, potest haberi ratione luminis gloriæ, non in Deo sed in creatura reperiibilis, idem dicitur, quod intellectum esse creatum, objecti increati, possit esse, per aliquid superadditum, actione illud vitali producente.

DIFFICULTAS III.

Verbum mentis quomodo se habeat ac objectum intelligenda.

SENTENTIA Thomistæ, intellectum informatum jam speciebus, primum producere verbum mentis, & in illo prius cognitio cognosci objecti, & quod illius verbi efformationem, postea subsequatur intellectio objecti, idemque docet cum illis Amicus tomo 1. disputat. 9. Sectione 3.

DICENDUM est I. *Verbum mentis, non esse medium, in quo nascatur objectum.* Est sententia nostrorum communior.

PROBATUR I. Argumento negativo, Quia scilicet nulla est necessitas multiplicandi hæc entia, quorum aliud sit verbum, aliud cognitio objecti, ut patebit solutione argumentorum. Hic ipse medius terminus sic aliter proponitur, cognitio illa objecti, vel manifestat objectum noscenti, vel non manifestat, ergo ipsa illa est verbum, nomine enim verbi, id intelligitur: si autem non manifestat. Ergo non est cognitio.

PROBATUR II. Illud verbum & esset cognitio objecti, & non esset, non esset, quia cognitio objecti subsequitur productionem verbi, & esset cognitio objecti, quia representaret intellectualiter objectum. Quod si dicas: alio modo representari objectum in verbo & alio modo in se: Contra erit, Quia hoc ipsum non est necessarium, diversitatemque hanc nunquam experimur.

CONFIRMATUR. Quia si verbum quocunque modo esset medium noscendi, in quo objecta falsificarentur Propositiones, nulla darentur universalis, & his similia. Nam hujus Propositionis, Petrus est Animal: deberet esse sensus, Petrus est meus conceptus de animalitate, prædico enim hoc de Petro, quod cognosco, prædicabile

† (P) 2 & 3 cabile